Stockholm
11 oktober 2021

Till:

Statssekreterare Annika Jacobson Miljödepartementet
Statssekreterare Janine Alm Ericson Utrikesdepartementet

Demokrati och mänskliga rättigheter i Agenda 2030

Sedan några år tillbaka har företrädare för regeringen sagt att Agenda 2030 inte innehåller skrivningar om demokrati. I årets VNR-rapport inför HLPF upprepar regeringen det här påståendet. Den här gången inkluderas också mänskliga rättigheter i förhållningssättet. Att tona ned betydelsen av så viktiga skrivningar som de som gäller demokrati och mänskliga rättigheter riskerar emellertid undergräva respekten för hela agendan. Vi vill därför betona vikten av att läsa de 17 målen i ljuset av den politiska deklarationen. I den skärps budskapet bland annat när det gäller demokrati, mänskliga rättigheter och jämställdhet. Den politiska deklarationen är en väsentlig del av helheten.

Vi vill med detta brev tacka regeringen för en ambitiös VNR-rapport inför HLPF 2021. Vi vill också betona vikten av att Sverige fortsatt är tydlig med att vi har höga ambitioner vad gäller genomförandet av Agenda 2030.

Agenda 2030 inbegriper en mängd perspektiv och politikområden av hög prioritet för svenska aktörer. Trots de kompromisser som krävs för att enas kring globala överenskommelser återfinns här många positiva skrivningar som både regeringen och andra svenska aktörer tar sin utgångspunkt i både för det nationella arbetet och i den internationella dialogen. Överlag väljer man då att se glaset som halvfullt snarare än halvtomt. Det är en strategi också Concord Sverige ansluter till.

Agendans innehåll är ett stort framsteg och vi har inte råd att undergräva dess legitimitet internationellt. Sedan några år tillbaka har företrädare för regeringen sagt att Agenda 2030 inte innehåller skrivningar om demokrati. Vi delar uppfattningen att agendan i den bästa av världar hade varit tydligare i denna del. Vi förstår dock inte varför regeringen inte väljer att ta sin utgångspunkt i de skrivningar som ändå finns. I mål 16 understrykes behovet av transparenta institutioner med möjlighet till ansvarsutkrävande liksom säkerställande av ett lyhört, inkluderande, deltagandebaserat och representativt beslutsfattande på alla nivåer. I agendans paragraf 9 förutser världens regeringar en värld i vilken demokrati, gott styre och rättssäkerhet utgör en grundval för en hållbar utveckling. I årets rapport inför HLPF upprepar regeringen den här ansatsen.

Den här gången inkluderas också mänskliga rättigheter i förhållningssättet. Visserligen konstateras att principen Leave No One Behind grundar sig på jämlikhet och icke-diskriminering som är grundläggande principer i FN-stadgan. Samtidigt sägs att

skrivningarna i mål 16 är det ställe där agendan tydligast relaterar till mänskliga rättigheter. Men då bortser regeringen från att den politiska deklarationen innehåller ett stort antal referenser till mänskliga rättigheter inklusive paragraf 10 där världens länder bekräftar FN-stadgan och andra internationella överenskommelser vad gäller mänskliga rättigheter.

Hela agendan innehåller också flera skrivningar som bygger på de mänskliga rättigheterna. Agenda 2030 är en helhet bestående av en politisk deklaration, de 17 målen, ett kapitel om genomförandet och ett avslutande om uppföljning. Concord välkomnar regeringens ambitiösa ansats i sin rapport vad avser genomförandet. Här finns viktiga budskap om vikten av att inkludera agendans innehåll i det ordinarie arbetet. Concord är också mycket positivt till att man i år har ett kapitel om Financing for Development.

De 17 målen måste läsas i ljuset av den politiska deklarationen. I den skärps budskapet bland annat när det gäller demokrati, mänskliga rättigheter och jämställdhet. Här finns skrivningar som uppnåtts under ett år av mellanstatliga förhandlingar och i dialog med företrädare från olika delar av civilsamhället. Tack vare den inkluderande processen i framtagandet av den politiska deklarationen finns det också ett brett ”ägarskap” för den. Därför utgör den en värdefull grundplatta för dialog nationellt och internationellt.

Det är viktigt att Sverige fortsatt är tydligt med att vi har höga ambitioner vad gäller genomförandet och att vi förväntar oss att andra har samma ansats. Att i stället tona ned betydelsen av så viktiga skrivningar som de som gäller demokrati och mänskliga rättigheter riskerar undergräva respekten för hela agendan och öppna bakdörrar för länder med sämre efterlevnad vad gäller mänskliga rättigheter och demokrati.”

Vänliga hälsningar,

Eva Ekelund, ställföreträdande chef, Act Svenska kyrkan

Lena Ingelstam, generalsekreterare, Diakonia

Daniel Grahn, generalsekreterare, Erikshjälpen

Anna Stenvinkel, generalsekreterare, ForumCiv

Gunnar Lundström, internationell chef, IOGT-NTO-rörelsen

Hannah Kroksson, generalsekreterare, LSU Sveriges ungdomsorganisationer

Karin Lexén, generalsekreterare, Naturskyddsföreningen

Stockholm
11 oktober 2021

Mariann Eriksson, generalsekreterare, Plan International Sverige

Prudence Woodford Berger, ordförande, PRO Global

Deidre Palacios, förbundsordförande, RFSL

Annelie Börjesson, ordförande, Svenska FN-förbundet

Charlotta Norrby, generalsekreterare, Svenska missionsrådet

Pernilla Baralt, generalsekreterare, UNICEF Sverige

Lennart Reinius, tillförordnad kanslichef, Union to Union

Gustaf Lind, generalsekreterare, Världsnaturfonden WWF Sverige

Samordnat av CONCORD Sverige arbetsgruppen för Agenda 2030 och samstämmighet